

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Actieplan Klimaatadaptatie Wijchen

Kernboodschap

In de huidige coalitieperiode wil het college meer accent leggen op het bevorderen van klimaatbewustzijn bij inwoners en een klimaatbestendige inrichting van de woonomgeving. Hiertoe is een actieplan opgesteld voor de periode 2023-2025, gericht op het inspireren van inwoners en kleinschalige acties. Het actieplan bestaat uit een combinatie van kleinschalige acties en communicatie-activiteiten. Hiermee willen we inwoners meer klimaatbewust maken en bewegen om zélf aan de slag te gaan. Het actieplan wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Het actieplan Klimaatadaptatie (Een groener Wijchen) bestaat uit een communicatieplan, een wijkenstrategie en kostenbegroting. Het communicatieplan geeft een toelichting bij doelgroep, communicatiekanalen en -activiteiten. Elk jaar wordt een gemeentebrede en een wijkgerichte actie gehouden. Ter onderbouwing van de volgorde van wijken is een wijkenstrategie opgesteld, waarbij wijken met een hoge verhardingsdichtheid en weinig biodiversiteit voorrang hebben.

Behalve via kleinschalige acties worden inwoners geïnspireerd op logische momenten, zoals landelijke dagen (bijvoorbeeld Week van de tuin) en wijkbeheer. Via een daartoe ingerichte projectenpagina op de gemeentelijke website en via het huis-aan-huis blad worden tips en weetjes gedeeld met inwoners.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
24-11-2022 Z/22/089926	Informatienota Raad inzake stand van zaken en aanpak actieplan klimaatadaptatie Wijchen.
20-10-2022 Z/21/067634	Vaststelling beleidsplan Water en riolering 2023-2027 door Raad.
25-04-2019 Z\19\027979	Informatienota Raad inzake collegebesluit tot instemming met de Regionale adaptatiestrategie (RAS) en ondertekening van manifest.
29-11-2018 Z\16\001047	Vaststelling Strategische waternota Wijchen 2019-2028 door Raad. Besluitnummer Raad 18 1 1047
23-05-2017 Z/17/005977	Vaststelling Strategisch milieucommunicatieplan Wijchen 2017-2027 door College.

1. Toelichting

1.1 Context

Klimaatverandering

Het klimaat verandert. Extreme perioden van neerslag, droogte en hitte komen steeds vaker voor. Doelstelling van het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie is een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving in 2050. Dit is doorvertaald in de Strategische waternota Wijchen en het Beleidsplan Water en riolering. Inzet is om bij de inrichting van de fysieke leefomgeving te anticiperen op de gevolgen van

klimaatverandering. Op deze manier kan hinder, schade en letsel door wateroverlast, verdroging en hittestress zoveel mogelijk worden beperkt.

Gemeentelijke taakuitvoering

Binnen de gemeentelijke taakuitvoering is klimaatadaptatie onderdeel van beleid, inrichting van de openbare ruimte en ruimtelijke ontwikkelingen (voor opsomming zie Informatienota 24-11-2022). Gemeenschapsgeld wordt kosteneffectief (doelmatig) ingezet, namelijk voor klimaatmaatregelen in de openbare ruimte. Om particulieren klimaatbewuster te maken wordt flankerend communicatie ingezet, zo praktisch en efficiënt mogelijk en gericht op zelfwerkzaamheid van inwoners.

Meer klimaatbewuste inwoners en tuinen

Het college wil deze periode meer accent leggen op het klimaatbewust maken en het stimuleren van inwoners om hun tuin klimaatbestendiger in te richten. Hiermee willen we bereiken dat particuliere tuinen vergroenen en meer hemelwateropvang in tuinen plaatsvindt. Inzet is het motiveren van inwoners om zélf aan de slag te gaan. Dit doen wij door het geven van praktische informatie, kleinschalige acties om inwoners in beweging te brengen en door resultaten meer zichtbaar te maken.

1.2 Actieplan Klimaatadaptatie

Het actieplan Klimaatadaptatie is een uitwerking van de kaders zoals beschreven in de Informatienota Raad van 24 november 2022. Het actieplan bestaat uit een communicatieplan 2023-2025 (bijlage), een wijkenstrategie (bijlage) en een kostenbegroting (samengevat in paragraaf Financiën). Dit wordt jaarlijks geconcretiseerd in een operationele planning van communicatie- en actiemomenten.

Een groener Wijchen

Dit is de gekozen titel voor de campagne 2023-2025. De titel refereert naar meer groen om klimaatverandering op te vangen (betere infiltratie hemelwater in bodem, minder hittestress) en legt een relatie met biodiversiteit. Voor de campagne wordt een beeldmerk, folder en projectenpagina gemaakt.

Voor- en najaarsacties voor inwoners

Elk voor- en najaar wordt een actie georganiseerd. De gemeentebrede actie (kickoff) is voorjaar 2023 gepland en de wijkacties in het najaar. Gedachte is om de volgorde in de daaropvolgende jaren om te wisselen. Dit bekijken we bij de tussentijdse evaluatie van het actieplan eind 2023.

- **Gemeentebrede actie:** deze jaarlijkse actie is bereikbaar voor alle inwoners. De voorjaarsactie 2023 is tevens de kickoff van de campagne. De voorjaarsactie 2023 wordt gehouden in de vorm van een groenmarkt, waarbij inwoners een tegel kunnen omruilen voor een plantje, een regenton of andere prijzen kunnen winnen en tips kunnen krijgen voor de aanleg van een klimaatbestendige tuin.
- **Wijkgerichte acties:** elk jaar wordt een wijkgerichte actie gehouden om inwoners te inspireren. Om de volgorde van wijken te bepalen is een wijkenstrategie opgesteld. Hierbij hebben wijken met veel verharding en weinig biodiversiteit voorrang en is gekomen tot een werkbare clustering van wijken en kernen. Op deze manier komen alle wijken en kernen in de komende 3 jaren aan de beurt.

Informeren en inspireren

Om inwoners bewust te maken en te inspireren worden zij voorzien van informatie, tips en weetjes. Hierbij haken we aan bij landelijke dagen (zoals vogeltelling, klimaatweek)

en gemeentelijke activiteiten (zoals wijkgerichte acties, beheer openbare ruimte). Daarnaast voorzien we inwoners van praktische informatie via de projectenpagina op de gemeentelijke website en de folder die voor de campagne wordt opgesteld. Verder maken we gebruik van links naar bestaande informatieve websites, zoals van het kennisportaal klimaatadaptatie.

Betrekken stakeholders en inwoners

Bij de informatievoorziening en acties wordt samenwerking gezocht met woningcorporaties, natuurorganisaties, waterschap, leefbaarheidsgroepen en wijkcentra. Mogelijk komen nog andere stakeholders in beeld. Bij de acties houden we rekening met het inspireren van kinderen. In de communicatie is ook aandacht voor nieuwe inwoners.

Gemeentelijk organisatie

We maken richting inwoners zichtbaar wat we vanuit de gemeentelijke taakuitvoering doen aan klimaatadaptatie. Bijvoorbeeld bij het wegbeheer, groenbeheer en rioolbeheer. Dit wordt meegenomen in de communicatie over deze projecten. Hiermee inspireren we inwoners en laten we zien dat een klimaatbestendige inrichting van de leefomgeving een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.

NK tegelwippen

Het NK tegelwippen is een initiatief van het Rijk, gericht op het ontstemen van tuinen. Het NK loopt van maart – oktober, waarbij het aantal verwijderde tegels landelijk wordt bijgehouden. Als accent binnen het actieplan heeft de gemeente zich opgegeven als deelnemer. We laten de invulling hiervan over aan de inwoners. Zij kunnen hun tegels opgeven op de landelijke website en deze website raadplegen voor praktische tips.

Regionale adaptatiestrategie RAS

De gemeente neemt deel aan het regioproces van de RAS. In 2022 is een regionale communicatiestrategie opgesteld. Als vervolg hierop wordt in 2023-2024 een regionale website en folder opgesteld. Zo mogelijk sluiten we hierop aan, maar gaan vooral zelf aan de slag.

Monitoring

De output van het actieplan wordt bijgehouden aan de hand van uitgevoerde activiteiten, gegeven communicatie, aantal deelnemers aan acties en bereik social mediaberichten. Het klimaatbewustzijn wordt gemonitord middels een (digitale) enquête. Verder is de gedachte om voor en na een wijkactie een schouw te doen om te bepalen of vergroening heeft plaatsgevonden. Dit laten we bij voorkeur doen door de inwoners.

Evaluatie

Het actieplan Klimaatadaptatie wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Hiermee bewaken we of het actieplan nog bijdraagt aan het beoogde doel en de budgetten doelmatig worden ingezet. Zo nodig wordt de aanpak aangepast.

2. Gevolgen**2.1 Maatschappelijk effect**

Bijdragen aan meer groen en hemelwateropvang in particuliere tuinen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een meer klimaatbestendige leefomgeving door minder situaties van wateroverlast, verdroging en hittestress en meer biodiversiteit.

2.2 Financiën

De kostenbegroting voor het actieplan Klimaatadaptatie is als volgt. In de begroting 2023-2025 is reeds €60.000/jaar beschikbaar.

Posten	Kosten per jaar
Communicatiematerialen algemeen Folders, beachvlag, fotograaf, videograaf	€15.000
Gemeentebrede actie Uitdeelspullen en aankleding locatie	€7.500
Wijkgerichte acties Uitdeelspullen en mailing	€35.000
Overigen Inhuur ondersteuning en onvoorzien	€2.500
Totaal	€60.000

Het uitvoeren van het actieplan wordt zo mogelijk ingepast binnen de huidige formatieve ruimte. Mocht blijken dat formatieve ruimte niet beschikbaar is maar wel noodzakelijk, dan wordt inhuur gefinancierd uit het beschikbare budget.

3. Communicatie

Bij de kickoff worden inwoners geïnformeerd over het actieplan Klimaatadaptatie. Intern wordt het actieplan gecommuniceerd met de gemeentelijke organisatie.

4. Uitvoering of Vervolgstappen

Uitvoering actieplan in de periode 2023-2025. Voornemen is om op 13 mei 2023 de gemeentebede kickoff te organiseren. Via de jaarrekening en begroting wordt de Raad geïnformeerd over de vorderingen en eventuele aanpassingen in benodigde budgetten.

5. Geheimhouding

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Actieplan Klimaatadaptatie 2023-2025 (communicatieplan)
2. Wijkenstrategie

Geraadpleegde adviseurs

- Communicatie
- Ruimtelijk beheer
- Natuur en biodiversiteit
- Milieu
- Financiën